

societat catalana de sociologia
de l'institut d'estudis catalans

associació catalana de sociologia

núm. 56 setembre

1998

Notícies de l'ACS

AVIS IMPORTANT PER ALS PARTICIPANTS EN EL III CONCURS DE JOVES SOCIÒLEGS

Amb la finalitat d'atorgar més rellevància al lliurament dels premis, la decisió del jurat es farà pública durant la celebració del III Congrés Català de Sociologia. Per aquest motiu, **es prorroga el termini de lliurament dels treballs, de tal manera que, en comptes del 30 d'octubre, la data límit serà el 31 de desembre de 1998.**

JORNADA SOBRE "LA SOCIOLOGIA A CATALUNYA: RECERCA, DOCÈNCIA I FORMACIÓ"

L'Associació Catalana de Sociologia i el Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Ciències Polítiques i Sociologia de Catalunya organitzen una Jornada de reflexió sobre l'estat de la Sociologia al nostre país. Està previst de celebrar-la el proper dia 17 d'octubre, i es tracta de reunir un conjunt de persones adscrites a la disciplina sociològica des de diverses vessants: catedràtics i professors d'universitat, estudiants, investigadors de l'empresa privada i d'institucions públiques. L'objectiu és debatre tant la formació dels estudiants com l'estat de la recerca i del mercat de treball. El resultat haurà de ser l'elaboració d'un document que aportí crítiques constructives, idees i propostes.

La Jornada abastarà tot el dia, i el lloc de trobada serà el Patronat Flor de Maig de la Diputació de Barcelona, amb domicili a Cerdanyola.

III CONGRÉS CATALÀ DE SOCIOLOGIA

Els dies 19, 20 i 21 de març de 1999 tindrà lloc a la Universitat de Lleida el III Congrés Català de Sociologia. Ja s'han constituït els comitès científic i organitzador, els membres dels quals són els següents:

Comitè Científic: Lluís Flaquer, Salvador Giner, Oriol Homs, Vicenç Navarro, Lluís Samper, Sebastià Sarasa, Marina Subirats i Carles Prats. Aquest últim actuarà com a nexa amb el comitè organitzador.
Comitè Organitzador: Xavier Godàs, Dolors Mayoral, Marta Noguera, Carles Prats i Dolors Sales.

Es preveu que al Congrés es desenvolupin 30 grups de treball, si bé encara no es coneixen els noms dels coordinadors. Per altra banda, s'estan fent gestions amb diverses entitats, públiques i privades, per tal d'aconseguir ajuts i subvencions, tan indispensables. Val a dir que es troba força acollida.

SUMARI

Notícies de l'ACS	1-2
Convocatòries	2
Article	3

Coordinació: Junta de l'ACS
Disseny i maquetació: CPDA, S.L.L.

Secretària: Fàtima Duarte
Societat Catalana de Sociologia
Filial de l'Institut d'Estudis Catalans
Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona
Tels. 270 16 20/49, de 17 a 20 hores

Convocatòries

Segon Simposi: Llengua, Educació i Immigració. Incorporació tardana de l'alumnat estranger

Organitza: Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Girona i Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona.

Lloc de celebració: Girona.

Estructura: El Simposi constarà de ponències encarregades pel Comitè Científic i comunicacions de lliure proposta. La inclusió d'aquestes comunicacions en el programa definitiu se supeditarà a la seva acceptació per part del Comitè Científic.

Dates: 19, 20 i 21 de novembre de 1998.

Informació: ICE de la Universitat de Girona,
Plaça Sant Domènec, 9,
17071 Girona
Telèfons 972 41 87 02/03
Fax 972 41 83 45
e-mail: ice@pas.udg.es

Beca d'Investigació Local

Convoca: Organisme Autònom Administratiu Local de Cultura de Callosa d'en Sarrià, Marina Baixa.

Dotació: 250.000 PTA.

Tema: Estudi sobre qualsevol aspecte referit a les Ciències Socials, el medi ambient o d'altres aspectes d'interès científic que tinguin per objecte el poble de Callosa d'en Sarrià i/o la Comarca de la Marina Baixa.

Lliurament d'instàncies: Fins el 30 de novembre de 1998, acompanyades d'un *curriculum vitae*. Hauran de contenir un projecte detallat de les característiques científiques del treball a desenvolupar.

Lloc de presentació: Registre d'Entrades de l'Ajuntament de Callosa d'en Sarrià, Plaça d'Espanya, 1, 03510 Callosa d'en Sarrià.

Extensió i lliurament del treball: Entre 150 i 300 fulls, escrits a doble espai, fins l'1 de maig de 1999

Pagament de la Beca: un 20% de l'import en el moment de l'adjudicació; un 30% en un estadi intermedi, en què l'autor o representat de l'equip explicarà els avenços realitzats; i el 50% restant després de la presentació de l'estudi acabat.

Informació: Carrer Sant Francesc, 33, apartat de correus 18, 03510 Callosa d'en Sarrià.

Notícies

VI CONGRESO ESPAÑOL DE SOCIOLOGÍA

Al Congrés de A Coruña s'haurà de votar per elegir un nou President i una nova Executiva. Els representants de l'ACS al Consell Federal seran en Sebastià Sarasa i en Raimon Bonal, president i secretari respectivament.

CURS DE TRIA LLIURE

S'ha lliurat a la Comissió Acadèmica de la Divisió II de la Universitat de Barcelona la proposta, amb el programa, de l'assignatura lliure *La recerca a Catalunya*, a fi d'obtenir la validació de crèdits. S'està, doncs, pendent de la seva aprovació per endegar el curs a l'actual període acadèmic. Us recordem que a l'anterior Butlletí de l'ACS, número 55, es donava àmplia informació sobre el projecte.

Article

Moviments socials a Europa. Del moviment per la pau a les Organitzacions No Governamentals

A finals del segle actual ens trobem en un període de transformació i en un procés de profunda reestructuració social a nivell planetari. L'aparició de nous problemes o l'agreujament dels existents de caràcter ecològic, ètnic, demogràfic, migratori, religions, en les relacions internacionals, entre una llarga llista, conjuntament amb la crisi dels sistemes polítics, comporta, també, intents teòrics per diagnosticar situació actual. Ulrich Beck, en el seu diagnòstic social de l'anomenada "societat de risc", ho sintetitza de la forma següent: "Molts es queixen de la pèrdua de concepció d'esquerres del món per descobrir què mou i què hi ha darrere d'aquesta societat." Beck és decisiu quan afirma que "els conflictes del futur no apareixeran en primer lloc arran de la crisi, sinó arran del triomf de l'industrialisme".

L'optimisme que sorgí arran de l'enfonsament en cadena dels països del "socialisme real existent" durant l'any 1989 donà esperances als intel·lectuals d'esquerra i als moviments socials en general. Tanmateix, en poc temps, s'esvaí l'esperança provinent de les noves democràcies dels països de l'Est. La perspectiva de progrés social i econòmic que semblava que sorgís amb el final de la guerra freda, donà peu, però, a una "pau freda". En lloc de les esperances en una distribució social equitativa i un augment de l'abundància, han sobrevingut en molts països pobresa i atur.

Aquesta situació comporta diversos fenòmens d'acció col·lectiva. Dels Nous Moviments Socials tradicionals apareguts durant la dècada dels anys vuitanta, de caràcter actiu i expressiu com el moviment ecologista, el moviment per la pau i el moviment feminista, s'ha passat a uns moviments de caràcter reactiu i defensiu, i que alguns científics socials anomenen "novíssims". Immersos en els actuals riscos ecològics i socials, els moviments socials dirigeixen la seva protesta front a catàstrofes que amenacen la humanitat: la protesta contra la guerra del Golf o el perill que comporta el transport i emmagatzament de residus nuclears, en són alguns exemples.

A un tipus de societat determinada pel model neoliberal, els moviments socials que s'originen són de caràcter defensiu i fragmentats. En aquests moviments s'hi barregen característiques transversals com el moviment antiracista en diferents països europeus o els diferents moviments juvenils, on el moviment contra l'especulació i la manca d'habitatges a ciutats com Berlín, Amsterdam o Barcelona n'és un exemple, amb plantejaments amplis i generalistes que es vinculen amb objectius molt concrets com el pacifisme, la solidaritat internacional o els drets humans.

La perspectiva de progrés social i econòmic que semblava que sorgís amb el final de la guerra freda, donà peu, però, a una "pau freda". En lloc de les esperances en una distribució social equitativa i un augment de l'abundància, han sobrevingut en molts països pobresa i atur.

Dels Nous Moviments Socials tradicionals apareguts durant la dècada dels anys vuitanta, de caràcter actiu i expressiu com el moviment ecologista, el moviment per la pau i el moviment feminista, s'ha passat a uns moviments de caràcter reactiu i defensiu, i que alguns científics socials anomenen "novíssims".

En aquest context, es donen paral·lelament en el nostre país diferents fenòmens. Per una banda, poc podem parlar de moviments socials, a la vegada que observem un important descens en l'interès dels ciutadans pels diferents camps del món associatiu tradicional. D'altra banda, observem un important augment del nombre de joves i de ciutadans que participen en associacions de caire altruista i organitzacions no governamentals que realitzen tasques de cooperació pel desenvolupament, humanitàries i amb immigrants.

Aquest tipus d'associacionisme de vinculació més afectiva i emocional, que en moments determinats provoca noves formes d'acció col·lectiva i formació de grups, contribueix a que els ciutadans s'associïn cada cop menys formalment. Tanmateix, la proliferació i el pes d'aquest tipus d'altruisme social obre també nous canals de participació de la societat civil, produint una situació relativament nova i estable -tal i com ho ha definit S. Giner- en l'ordre públic i democràtic del nostre país.

En el cas del fenomen dels moviments socials, no els podem estudiar tan sols en aspectes interns o dels actors que en formen part i com un fenomen aïllat, sinó que també els hem d'estudiar en el context social, polític i econòmic, i en la perspectiva històrica en la qual sorgiren i dins del marc de malestar, disfunció o insatisfacció social que els provocà. Wright Mills, a *La imaginació sociològica*, escriví fa uns anys:

"Ara com ara, la primera tasca, alhora intel·lectual i política, del sociòleg ha de consistir a esbrinar els elements constitutius del malestar i la indiferència dels nostres dies. És el que sobretot demanen d'ell els altres treballadors de la cultura, científics, artistes, i tota la comunitat intel·lectual en general. Són aquesta tasca i aquestes expectatives les que fan, segons el meu parer, que les ciències socials estiguin esdevenint el comú denominador de la nostra època cultural i que la imaginació sociològica sigui la qualitat d'esperit que més necessitem."

Al llibre del qual sóc autor, i que porta per títol el mateix que aquest article, Rafael Grasa fa una introducció sobre la governabilitat des de les aportacions dels moviments socials. Segons R. Grasa, el pensar globalment, -lema que caracteritza als moviments socials-, no seria suficient per afrontar els actuals reptes ecològics que té plantejats l'ésser humà. En aquest sentit, caldria pensar multidimensionalment els temes de desenvolupament, el que significa subvertir determinades nocions con el mateix concepte de biodiversitat. Tanmateix la multidimensionalitat exigeix l'anàlisi de les contradiccions existents, i la recerca, com a derivació pràctica de la reflexió de l'acció col·lectiva i dels moviments socials, ser conscient de la responsabilitat dels països rics del nord.

Des de la perspectiva macrosociològica, cal tenir en compte els punts de vista analíticoestructural i sistèmic, representats

Els moviments socials no els podem estudiar tan sols en aspectes interns o dels actors que en formen part i com un fenomen aïllat, sinó que també els hem d'estudiar en el context social, polític i econòmic, i en la perspectiva històrica en la qual sorgiren i dins del marc de malestar, disfunció o insatisfacció social que els provocà.

respectivament per científics socials com C. Offe, J. Habermas, i J. Raschke. Tanmateix, cadascun dels esmentats punts de vista teòrics no pot ser si sol explicar la complexitat del fenomen dels moviments socials, i menys reflectir les característiques especials i les peculiaritats a l'hora d'explicar el fenomen en el nostre país. És per això que cal analitzar críticament les limitacions partint de l'estudi del procés de modernització, la cultura política i el canvi de valors dels ciutadans espanyols a partir de començaments dels anys vuitanta.

Es parteix de l'emergència, a començament de la dècada dels anys vuitant, del fenomen dels nous moviments socials a diferents països europeus i dels valors, finalitats i xarxes que llegaren a la cultura política dels respectius països. El feminisme, l'ecologia i la democràcia de base sintetitzen els tres eixos dels nous moviments socials, en el sentit que tots tres qüestionen el principi instrumental en què es basa la integració de les societats occidentals i el principi postinstrumental, el qual anticipa un nou model i formació socials. Aquests eixos continuen tenint la mateixa validesa que fa uns anys.

El sorgir del moviment per la pau europeu, com el moviment de major participació i ressò en l'Europa occidental dels últims decennis, ens obliga a centrar-nos en els aspectes de les organitzacions que en formen part -denominat mobilització a macroescala-, i els motius subjectius de la participació i objectius -mobilització a petita escala- del moviment especialment a la República Federal d'Alemanya i Espanya.

Es pot afirmar que moviment es diferencia d'altres moviments per la seva capacitat d'integrar diferents grups, pel l'ampli ventall de temàtiques i per la capacitat de producció científica i pedagògica. Això queda palès a Catalunya, amb la celebració de la Universitat Internacional per la Pau i la creació de la Fundació per la Pau en són exponents. A la vegada que actua com a força renovadora en el procés de participació i de cultura política.

Tampoc cal oblidar aspectes de la transformació del moviment per la pau i la seva influència i llegat en les mobilitzacions i en l'aparició d'altres moviments -com el moviment antiracista- a mitjans dels anys noranta, així com el paper de les organitzacions no governamentals pel desenvolupament en les mobilitzacions pel 0,7%.

Josep Pont
Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia

Cal analitzar críticament les limitacions partint de l'estudi del procés de modernització, la cultura política i el canvi de valors dels ciutadans espanyols a partir de començaments dels anys vuitanta.

Qualsevol ressenya de les publicacions, estudis o investigacions dels nostres socis serà ben rebuda i publicada.

També podeu enviar-nos informació i comentaris de Jornades, Congressos i Seminaris.

Si desitgeu publicar un article, poseu-vos en contacte amb la Junta.

ASSOCIACIÓ CATALANA DE SOCIOLOGIA
Membre de la Federació Espanyola de Sociologia
i de l'Associació Internacional de Sociologia
Institut d'Estudis Catalans
Carme, 47 08001 Barcelona

Fitxa d'inscripció

Nom Cognoms

DNI Adreça

Localitat C.P. Telf.

Quota Anual 5.000 PTA Estudiants 2.500 PTA (el 1r. any)

Dades per a la domiciliació

Banc o Caixa Codi

Agència Codi

Nº. Compte

Data..... Signatura

També podeu fer l'ingrés al compte núm. 2100-0963-62-0200027465 de "la Caixa" que té l'Associació Catalana de Sociologia.
